

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Bohuslavou Drahošovou v právní věci žalobkyně: **P. H.**, státní příslušnost Ukrajina, zastoupené JUDr. Marií Minářovou, advokátkou se sídlem Ludmily Konečné 14, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, Praha 7, Nad Štolou 3, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 3. 2009, č. j. OAM-126/VL-18-04-2009, ve věci udělení mezinárodní ochrany

t a k t o:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 17.3.2009, č. j. OAM-126/VL-18-04-2009, **se** pro vady řízení **z r u š u j e** a věc **se v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 17.3.2009, č.j. OAM-126/VL-18-04-2009. Tímto rozhodnutím zamítl žalovaný žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákona o azylu). Po provedeném dokazování dospěl žalovaný správní orgán k závěru, že důvodem podání žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany je snaha o legální pobyt na území ČR s cílem zde žít se svým přítelem a založit si rodinu. Dle žalovaného neuváděla žalobkyně žádné důvody, pro které lze udělit některou z forem mezinárodní ochrany podle § 12 a § 14a zákona o azylu.

Žalobkyně proti uvedenému rozhodnutí podala včasnou žalobu v rozsahu výroku o zamítnutí její žádosti jako zjevně nedůvodné dle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Žalobkyně měla za to, že žalovaný v řízení porušil § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2 a 3, § 52, § 68 odst. 3 správního řádu č. 500/2004 Sb. a za to, že zde nebyly naplněny zákonné důvody pro zamítnutí její žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. f). Naopak se domnívala, že uvedla okolnosti odůvodňující posouzení udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. b) azylového zákona. Žalovaný dle žalobkyně nesprávně na daný skutkový stav aplikoval § 16 odst. 1 písm. f), aniž by se vypořádal s jejím vyjádřením ohledně pronásledování, kterému by byla po svém návratu na Ukrajinu vystavena. Třebaže uvedla skutečnosti nasvědčující aplikaci ustanovení o doplňkové ochraně, správní orgán nezajistil žádné podklady ohledně okolností odůvodňujících použití § 14a odst. 2 písm. b), ani v tomto směru neprovedl žádné šetření, které by aplikaci § 14a azylového zákona potvrdilo či vyvrátilo. Žalovaný dle žalobkyně nesprávně vyloučil soukromé osoby z okruhu původců pronásledování či vážné újmy a v řízení vůbec nezkoumal schopnost a ochotu ukrajinských státních orgánů jí ochranu před pronásledováním či vážnou újmu poskytnout, ani dostupnost právních nástrojů ochrany před tímto pronásledováním na Ukrajině. Pokud jde o konkrétní skutkové důvody, na jejichž základě tvrdila, že skutečnosti jí uváděné jsou podřaditelné pod ustanovení § 14a zákona o azylu, odkázala na svou žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR a protokol o pohovoru, který s ní byl proveden a ostatní spisový materiál, který se vztahuje k její žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR, a který má k dispozici žalovaný. Navrhovala zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 21. 4. 2009 uvedl, že při hodnocení podání vycházel především z vlastních sdělení žalobkyně poskytnutých v celém průběhu správního řízení o udělení mezinárodní ochrany, z nichž bylo zjištěno, že žalobkyně žádá o mezinárodní ochranu důvodu legalizace pobytu v ČR. Popřel oprávněnost obecných námitek uvedených žalobkyní a současně s nimi nesouhlasil s odůvodněním, že neprokazují, že by správní orgán v průběhu své činnosti porušil některé ustanovení správního řádu či zákona o azylu a následně vydal nezákonné rozhodnutí, které by bylo nutno případně zrušit. Odkázal na obsah správního spisu, zejména na vlastní žádost o udělení mezinárodní ochrany, výpovědi žalobkyně a na vydané rozhodnutí ministerstva vnitra. Uvedl, že postupoval v souladu s platným zákonem o azylu a jednotlivými ustanoveními správního řádu, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobkyně sdělila, zjistil skutečný stav věci a opatřil si úplné podklady pro vydání rozhodnutí. Ze všech provedených důkazů vyplývá, že závěry, které učinil, jsou správné a v souladu se zákonnými normami a vyplývá z nich rovněž, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval.

K námitce žalobkyně, kdy vytýkala správnímu orgánu, že porušil kritéria kvalifikační směrnice a ustanovení § 14a zákona o azylu a nepodřadil její důvody pod tato ustanovení žalovaný uvedl, že žalobkyně neuváděla v průběhu správního řízení a ani v žalobě žádné konkrétní okolnosti vztahující se k jejímu případu, které by nasvědčovaly pronásledování její osoby dle ustanovení § 12 ve spojení s ustanovením § 2 odst. 8 zákona o azylu či hrozbě vážné újmy dle ustanovení § 14a zákona o azylu, a proto byla její žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná ve smyslu ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu.

Žalovaný odkázal na odůvodnění vydaného rozhodnutí a shrnul, že žalobkyně jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu jednoznačně uváděla pouze to, že v ČR chce zůstat, má zde přítele a přeje si zde založit rodinu. Od azylového řízení očekává doklady. Na Ukrajině neměla potíže se státními orgány, soudy, policií, vycestovala naposledy legálně a v případě návratu neuváděla žádné okolnosti, které by nasvědčovaly pronásledování z azylově relevantních důvodů či hrozbě vážné újmy v podobě nelidského či ponižujícího zacházení. Žalovaný se nedomníval, že by při svém postupu porušil uvedená ustanovení zákona o azylu a správního řádu či zásady činnosti správního orgánu a nedomníval se, že by v této souvislosti bylo napadené rozhodnutí nezákonné, nebo že by žalobkyně byla nějakým způsobem krácena na svých právech. Podle názoru žalovaného nebylo žalobou zpochybněno rozhodnutí správního orgánu, kterým byla žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta, a proto žalovaný navrhl soudu zamítnout žalobu v plném rozsahu.

Krajský soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů, vycházel přitom z ustanovení § 65 a násl. soudního řádu správního, jakož i ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného (ust. § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního - dále jen s. ř. s.), tedy ke dni 17. 3. 2009.

Rozsudkem ze dne 8.10.2010 č.j. 63Az 20/2009-21 krajský soud žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Žalobkyně proti rozsudku podala kasační stížnost, kterou namítala, že žalovaný si za účelem zjištění skutečného stavu věci neopatřil podklady potřebné pro rozhodnutí, a to i ve vztahu k odůvodnění výroku rozhodnutí o nevztážení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu a že výrok napadeného rozhodnutí v části o nevztážení překážky vycestování není patřičně odůvodněn. Správní orgán si neopatřil řádné doklady pro tuto část výroku rozhodnutí a odůvodnění neobsahuje objektivní hodnotící úvahu ohledně její situace v případě nuceného návratu na Ukrajinu. V zemi původu jí hrozí nebezpečí ze strany rodiny a přátel jejího bývalého přítele. Žalovaný se měl zabývat otázkou, zda v případě návratu na Ukrajinu jí nehrozí jednání popsané jako pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu a především nebezpečí ve smyslu § 14a zákona o azylu. V této souvislosti namítala, že výrok rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany považuje za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Navrhovala zrušení napadeného rozhodnutí.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 21.12.2010 navrhoval zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud o podané kasační stížnosti rozhodl rozsudkem ze dne 18.5.2011 č.j. 5 Azs 6/2011-49 tak, že rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V odůvodnění rozsudku Nejvyšší správní soud zejména uvedl, že je nepřípustné, aby správní orgán zúžil skutkový rámec žádosti o udělení mezinárodní ochrany tím, že se vypořádá pouze s těmi tvrzeními žadatele o mezinárodní ochranu, která žadatel sám označí za důvody. Je s podivem, že se žalovaný nezabýval žalobkyní tvrzenými důvody žádosti, tj. obavy ze strany rodiny a přátel jejího bývalého přítele. Pokud měl žalovaný za to, že se jedná o důvod nepřípustný, neboť jej stěžovatelka uplatnila již ve své první žádosti o udělení

mezinárodní ochrany, měl takový závěr v žalobou napadeném rozhodnutí jasně vyjádřit. Nejvyšší správní soud přisvědčil žalovanému i krajskému soudu, že žádost stěžovatelky je zjevně nedůvodná z hlediska možných důvodů pro udělení azylu. Poukázal však na možnost udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, kdy není podstatné z jakých důvodů žadateli případně hrozí reálné nebezpečí vážné újmy v zemi původu, ale právě jen existence tohoto reálného nebezpečí. Pokud stěžovatelka uváděla, že v r. 2003 byla po svém návratu na Ukrajinu vystavena společně se svou rodinou vyhrožování ze strany rodinných příslušníků a přátel jejího bývalého přítele a v této souvislosti rovněž fyzicky napadena, věrohodnost tvrzení žalobkyně žalovaný nezpochybnil a nelze tudíž vyloučit, že by stěžovatelka mohla být v případě návratu na Ukrajinu vystavena reálnému nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b/ zákona o azylu. Nejvyšší správní soud hodnotil jako důvodnou námitku stěžovatelky, že si žalovaný neopatřil dostatečné podklady pro svůj závěr, že je žádost stěžovatelky zjevně nedůvodná z hlediska možného udělení doplňkové ochrany. Žalovaný nesměřoval v rámci pohovoru se stěžovatelkou k jejím tvrzením jedinou otázku, která by umožnila stěžovatelce skutkový děj konkretizovat natolik, aby bylo možné ho posoudit z hlediska všech zákonných podmínek pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaný se nezabýval tím, zda jsou uvedená tvrzení stěžovatelky věrohodná, zda příkoří, jemuž má být stěžovatelka dle svých slov na Ukrajině vystavena, dosahuje intenzity vážné újmy ve smyslu § 14a odst.2 písm. b) zákona o azylu, zda ji po návratu na Ukrajinu ve smyslu § 14a odst.1 zákona o azylu i nadále hrozí skutečné nebezpečí této vážné újmy, zda státní orgány Ukrajiny by byly v takovém případě schopny a ochotny poskytnout stěžovatelce odpovídající ochranu, a v této souvislosti zda byla stěžovatelka za daných okolností povinna jednat, jemuž byla vystavena, ukrajinským státním orgánům nejprve oznámit. Krajský soud pro tyto vady měl rozhodnutí žalovaného zrušit.

Ustanovení § 2 odst.8 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je nutno vykládat v souladu s čl. 6 směrnice Rady 2004/83/ES (tzv. kvalifikační směrnice), a to tak, že pokud jde o povahu původců pronásledování, potažmo vážné újmy, uplatní se definice uvedená v tomto ustanovení také na osoby s nárokem na doplňkovou ochranu. Jinak řečeno nestátní subjekty (soukromé osoby) mohou být původci jak pronásledování ve vztahu k osobám majícím nárok na udělení azylu, tak vážné újmy ve vztahu k osobám s nárokem na doplňkovou ochranu.

Pro posouzení, zda je ochrana před vážnou újmou ze strany státu, kam má být žadatel navrácen, dostatečná, se uplatní výkladové pravidlo čl. 7 odst. 2 směrnice Rady 2004/83/ES, podle něhož se má zpravidla za to, že ochrana je poskytována, jestliže stát, či strany nebo organizace ovládající stát učiní přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy, mimo jiné zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy, a žadatel má k této ochraně přístup.

Na základě výše uvedeného a v souladu se závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu krajský soud konstatuje, že si žalovaný neopatřil dostatečné podklady pro svůj závěr, že je žádost stěžovatelky zjevně nedůvodná z hlediska možného udělení doplňkové ochrany.

Ze shora uvedených důvodů a v souladu se závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu zrušil krajský soud ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. b)

s. ř. s. napadené rozhodnutí proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ rozhodnutí, vyžaduje rozsáhlé a zásadní doplnění. Žalovaný se bude zabývat tím, zda jsou tvrzení stěžovatelky věrohodná, zda příkoří, jemuž má být stěžovatelka dle svých slov na Ukrajině vystavena, dosahuje intenzity vážné újmy ve smyslu § 14a odst.2 písm. b) zákona o azylu, zda jí po návratu na Ukrajinu ve smyslu § 14a odst.1 zákona o azylu i nadále hrozí skutečné nebezpečí této vážné újmy, zda státní orgány Ukrajiny by byly v takovém případě schopny a ochotny poskytnout stěžovateli odpovídající ochranu, a v této souvislosti zda byla stěžovatelka za daných okolností povinna jednat, jemuž byla vystavena, ukrajinským státním orgánům nejprve oznámit.

Současně soud vyslovil, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému dle ust. § 78 odst. 4 s. ř. s. Žalovaný znovu o nároku rozhodne, přičemž při novém projednání věci je žalovaný vázán právním názorem soudu dle § 78 odst. 5 s. ř. s.

Výrok o nároku na náhradu nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci úspěch a vzniklo jí právo na náhradu nákladů řízení. Z obsahu spisu se však podává, že v souvislosti s tímto řízením jí náklady nevznikly - náklady neúčtovala.

Pokud byla stěžovatelce ustanovena krajským soudem pro kasační řízení zástupkyně z řad advokátů JUDr. Marie Minářová, Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 18.5.2011 rozhodl tak, že odměna ani náhrada hotových výdajů za zastupování žalobkyně v řízení o kasační stížnosti se nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně, ve lhůtě dvou týdnů po doručení rozhodnutí, prostřednictvím Krajského soudu v Ostravě, písemně, ve dvojím vyhotovení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 9. listopadu 2011

JUDr. Bohuslava Drahošová
samosoudkyně